

[Poul Thomsen.]

skjul på, at vi mener, at socialpolitik i første række må gå ud på at hjælpe dem, der ikke kan hjælpe sig selv, at dem, der ikke kan råbe højt, må vi råbe højt for, og at netop åndssvageforsorgen er et af de steder, hvor det er rimeligt og rigtigt at det offentlige træder til og hjælper med fuld ånd, ikke karrigt, ikke fattigt, men netop således, at vi igennem vor hjælp, igennem vor udbygning og opbygning af åndssvageforsorgens institutioner, prøver på at skabe menneskelige vilkår for vore medmennesker inden for de rækker, det her drejer sig om. Vi mener, at de kår, som skal skabes, skal være af en sådan karakter, at vi i 1962 kan være dem bekendt, at vi kan sige både til de pårørende og til det samfund, som vi står til ansvar over for, at vi har gjort, hvad vi kunne, for at forholdene skulle blive så gode, rigtige og rimelige som overhovedet muligt.

Samtidig er det selvfølgelig heller ingen hemmelighed, at vi fra konservativ side er interesserede i, at disse rimelige vilkår, at de gode boliger, der skabes, og de lokaler, som stilles til rådighed, bygges på en sådan måde, at man tager hensyn til økonomien, at man, samtidig med at man vil skabe det rigtige, så også prøver på at skabe det på den rigtige måde.

Vi vil fra konservativ side altid med vågent øje følge de forslag, der fremsættes, prøve på at dykke til bunds i dem og finde ud af, om de er rimelige, og der ligger netop nu på folketingets bord et forslag, som efter vor mening er rimeligt. Vi, som kender åndssvageinstitutionerne i Sønderjylland, Ribe og Løgumgård, har ofte sagt, at det var yndige steder, smukke og rigtige at se på udefra, men når vi kom indenfor, var vi rigtignok tilbøjelige til at sige, at det var som kalkede grave. Vi mener, at det er rigtigt at ombygge den efterhånden gamle institution, centralinstitutionen i Ribe. Vi mener også, det er rigtigt, at Løgumgård ombygges.

Det er ganske ejendommeligt at lægge mærke til, hvor hastigt tiden rider, for i 1955 byggede man Nørrelund, og i årene derefter byggedes store afdelinger med plads til op til 94 personer. I 1962 er det således, at vi spekulerer på, om en spastikerafdeling på 30, ganske vist opdelt

i to, ikke er rigelig stor, om det ikke er rigeligt med 21 på en afdeling, om det ikke er rigeligt, når man prøver på at opbygge centralinstitutionen i Ribe således, at omkring 400 mennesker skal samles på dette sted, om det er rimeligt, at der på Løgumgård skal være henimod 300. Vi spørger os selv, om det ikke vil være naturligt ved det kommende byggeri at prøve på at skabe så små forhold som overhovedet muligt, for at de enkelte kan få hjemmets vilkår ind på livet af sig i så høj grad som tænkeligt. Omvendt er vi klar over, at en institution skal have en vis størrelse, hvis den skal give plads for de mange forskellige behandlingsmuligheder, som i dag foreligger.

Det er igen nødvendigt at sige, at tiden rider hastigt, for det er ikke mange år siden, vi betragtede en åndssvageinstitution som et sted, hvor patienterne blot skulle samles op og opholde sig. Men hvis man har gået på institutionerne og kender livet dér, vil man opdage, at jo mere der gøres for dem, som er betroet i deres varetægt, jo stærkere lever de op til det. Lad mig nævne som et eksempel, at da engang på en institution de dygtige skulle på sommerlejr og de dårlige blive hjemme, gik de dårlige, straks efter at de dygtige var taget af sted, i gang med at dække bord; det havde man aldrig troet at folk, der var så handicappede, kunne gøre; men i samme øjeblik opgaven skulle løses, kunne de det og gjorde de det. Den almindelige mening i dag er vist også, at man med hensyn til undervisning og oplæring kan gå meget, meget længere ned, end man tidligere har troet: Man har nævnt noget om, at de, der var lige under sinkeklassen, de, der var debile, jo nok kunne lære et eller andet, men når man prøver på at lære dem noget, opdager man, at de godt kan lære noget, de kan lære salmevers, de kan lære fædrelandssange, de kan lære den sidste schlager gennem radioen udenad o. s. v. — et bevis på, at de kan lære noget, når blot man giver sig tid til at lære dem det. Derfor vil nybyggeriet inden for åndssvageforsorgen kræve en lang række behandlingsafdelinger, en lang række områder, hvor man kan give den rigtige behandling, foretage den rigtige undersøgelse og diagnostisering og give den fornødne hjælp.

Jeg sagde, at dette lovforslag kun er en